

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

8. listopadu 2016*

„Nařízení č. 407/2010/EU — Evropský mechanismus finanční stabilizace — Prováděcí rozhodnutí 2011/77/EU — Finanční pomoc Evropské unie Irsku — Rekapitalizace domácích bank — Právo obchodních společností — Druhá směrnice 77/91/EHS — Články 8, 25 a 29 — Rekapitalizace banky prostřednictvím soudního příkazu — Zvýšení základního kapitálu bez rozhodnutí valné hromady a bez přednostního nabídnutí vydaných akcií stávajícím akcionářům — Vydání nových akcií za nižší hodnotu, než je jejich jmenovitá hodnota“

Ve věci C-41/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím High Court (Vrchní soud, Irsko) ze dne 2. prosince 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 2. února 2015, v řízení

Gerard Dowling,

Padraig McManus,

Piotr Skoczylas,

Scotchstone Capital Fund Limited

proti

Minister for Finance,

za přítomnosti:

Permanent TSB Group Holdings plc, dříve Irish Life and Permanent Group Holdings plc,

Permanent TSB plc, dříve Irish Life and Permanent plc,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič a T. von Danwitz (zpravodaj), předsedové senátů, J. Malenovský, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev, C. Toader, M. Safjan, C. G. Fernlund, C. Vajda a S. Rodin, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

* Jednací jazyk: angličtina.

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 19. dubna 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za G. Dowlinga jím samým, jakož i G. Ruddenem, solicitor, a N. Traversem, SC,
- za P. McManuse jím samým, jakož i G. Ruddenem, solicitor, a N. Traversem, SC,
- za P. Skoczylase jím samým,
- za Scotchstone Capital Fund Limited S. O'Donnellem a J. Flynnem, solicitors,
- za Permanent TSB Group Holdings plc, dříve Irish Life and Permanent Group Holdings plc, a Permanent TSB plc, dříve Irish Life and Permanent plc, C. MacCarthy, A. Walshem, solicitors, a P. Gallagherem, SC, jakož i C. Geoghegan, barrister,
- za Irsko A. Joycem, L. Williams a E. Creedon, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. O'Neill, BL, a E. McCulloughem, SC,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,
- za kyperskou vládu E. Zachariadou a D. Kalli, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi J.-P. Keppennem, H. Støvlbækem, L. Flynnem a A. Steiblyté, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 22. června 2016,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 8, 25 a 29 druhé směrnice Rady 77/91/EHS ze dne 13. prosince 1976 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. [54 druhého pododstavce SFEU] při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. 1977, L 26, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 8) (dále jen „druhá směrnice“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi G. Dowlingem, P. McManusem a P. Skoczylasem, jakož i společností Scotchstone Capital Fund Limited (dále jen „Scotchstone“) na jedné straně a Minister for Finance (ministr financí, Irsko, dále jen „ministr“) na straně druhé, jehož předmětem je zrušení soudního příkazu vydaného dne 26. července 2011 High Court (Vrchní soud, Irsko) (dále jen „soudní příkaz“), kterým bylo společnosti, jejímiž společníky a akcionáři byli navrhovatelé v původním řízení, uloženo, aby zvýšila svůj základní kapitál a vydala ve prospěch ministra nové akcie za nižší hodnotu, než byla jejich jmenovitá hodnota.

Právní rámec

Unijní právo

Druhá směrnice

- 3 Bod 2 odůvodnění druhé směrnice zní takto:

„vzhledem k tomu, že pro zajištění minimální míry rovnocennosti ochrany akcionářů a věřitelů těchto společností je zvláště důležitá koordinace vnitrostátních předpisů týkajících se jejich zakládání a udržování, zvyšování či snižování jejich základního kapitálu“.

- 4 Článek 8 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Akciové a podílové listy nemohou být vydány za hodnotu nižší, než je jejich jmenovitá hodnota, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu, než je jejich účetní hodnota.“

- 5 Článek 25 uvedené směrnice zní:

„1. O každém zvýšení základního kapitálu musí rozhodnout valná hromada. Toto rozhodnutí i provedení zvýšení upsaného základního kapitálu budou zveřejněna [...].

2. Stanovy, akt, kterým se společnost zakládá, nebo valná hromada, jejíž rozhodnutí musí být zveřejněno v souladu s odstavcem 1, mohou povolit zvýšení upsaného základního kapitálu až do maximální výše, kterou stanoví s ohledem na maximální výši případně stanovenou právními předpisy. V mezích stanovené výše případně rozhodne o zvýšení upsaného základního kapitálu k tomu zmocněný orgán společnosti. Tato pravomoc orgánu má maximální dobu trvání pět let a může být jednou nebo vícekrát obnovena valnou hromadou pokaždé na období nepřesahující pět let.

3. Existuje-li více druhů akcií, je rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu podle odstavce 1 nebo o povolení ke zvýšení základního kapitálu podle odstavce 2 schvalováno odděleně pro každý druh akcionářů, jejichž práv se obchod týká.

4. Tento článek se vztahuje na vydání všech cenných papírů, které jsou převoditelné na akcie nebo se kterými je spojeno právo upisovat akcie, ale nevztahuje se na přeměnu těchto cenných papírů, ani na výkon práva na úpis.“

- 6 V článku 29 druhé směrnice je uvedeno:

„1. V průběhu každého zvyšování základního kapitálu upsaného peněžními vklady musí být akcie přednostně nabídnuty akcionářům poměrně podle podílu na základním kapitálu, který představují jejich akcie.

[...]

4. Stanovy nebo akt, kterým se společnost zakládá, nemohou předkupní právo omezit ani zrušit. Toto rozhodnutí však může přijmout valná hromada. Řídící nebo správní orgán společnosti je povinen předložit této valné hromadě písemnou zprávu, ve které uvede důvody omezení nebo zrušení předkupního práva a stanovení navrhované ceny emise. Valná hromada přijme rozhodnutí podle pravidel o usnášeníschopnosti a pravidel o většinovém rozhodování uvedených v článku 40. Její rozhodnutí bude zveřejněno [...].

5. Právní předpisy členského státu mohou stanovit, že stanovy, akt, kterým se společnost zakládá, nebo valná hromada usnášející se podle pravidel o usnášeníšopnosti, o většinovém rozhodování a o zveřejňování uvedených v odstavci 4, mohou udělit pravomoc omezit nebo zrušit předkupní právo orgánu společnosti, který je oprávněn rozhodovat o zvýšení upsaného základního kapitálu v mezích schváleného základního kapitálu. Toto oprávnění nemůže být uděleno na dobu delší, než je doba stanovená v čl. 25 odst. 2.

6. Odstavce 1 až 5 se vztahují na vydání všech cenných papírů, které jsou převoditelné na akcie nebo se kterými je spojeno právo upisovat akcie, ale nevztahuje se na přeměnu těchto cenných papírů, ani na výkon práva na úpis.“

Směrnice 2001/24/ES

- 7 Cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí (Úř. věst. 2001, L 125, s. 15; Zvl. vyd. 06/04, s. 15), jak plyne z bodu 6 jejího odůvodnění, je dosáhnout u členských států vzájemného uznávání opatření přijatých každým z nich pro obnovení životaschopnosti úvěrové instituce, kterou daný stát povolil. Články 3, 9 a 10 uvedené směrnice za tímto účelem stanoví, že reorganizační a likvidační opatření přijatá orgány domovského členského státu v zásadě vyvolávají účinky, které jim přiznává právní stát tohoto členského státu, ve všech ostatních členských státech.

Nařízení č. 407/2010/EU

- 8 Nařízení Rady č. 407/2010/EU ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stabilizace (Úř. věst. 2010, L 118, s. 1) je založeno na čl. 122 odst. 2 SFEU. Body 4 a 5 odůvodnění tohoto nařízení zní:

„(4) V důsledku prohloubení finanční krize došlo u několika členských států k tomu, že se podmínky pro získávání půjček výrazně zhoršily, a to ve větší míře, než lze přičítat vývoji základních ekonomických veličin. Pokud by nyní stávající situace nebyla urychleně vyřešena, mohla by vážně ohrozit finanční stabilitu Evropské unie jako celku.

(5) S cílem reagovat na tuto výjimečnou situaci, kterou členské státy nemohou ovlivnit, se zdá být nezbytné neprodleně zavést stabilizační mechanismus Unie na zachování finanční stability v Evropské unii. Takový mechanismus by měl Unii umožnit reagovat koordinovaným, rychlým a efektivním způsobem na náhlé obtíže v určitém členském státě. Bude spuštěn v rámci společné podpory EU/Mezinárodního měnového fondu.“

- 9 Článek 1 uvedeného nařízení stanoví:

„S cílem zachovat finanční stabilitu Evropské unie zavádí toto nařízení podmínky a postupy, jejichž prostřednictvím lze poskytnout finanční pomoc Unie členskému státu, který z důvodu mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, čelí vážným hospodářským nebo finančním obtížím nebo je z téhož důvodu takovými obtížemi vážně ohrožen, a to s přihlédnutím k možnému využití stávajícího systému střednědobé finanční pomoci platebním bilancím členských států, které nejsou členy eurozóny, zavedenému nařízením [Rady] (ES) č. 332/2002 [ze dne 18. února 2002, kterým se zavádí systém střednědobé finanční pomoci platebním bilancím členských států (Úř. věst. 2002, L 53, s. 1; Zvl. vyd. 10/03, s. 81)].“

10 Článek 3 nařízení č. 407/2010 zní takto:

„1. Členský stát, který chce využít finanční pomoci Unie, projedná s Komisí, se zapojením Evropské centrální banky (ECB), posouzení svých finančních potřeb a předloží Komisi a Hospodářskému a finančnímu výboru návrh hospodářského a finančního ozdravného programu.

2. Finanční pomoc Unie se poskytne na základě rozhodnutí, které na návrh Komise přijme Rada kvalifikovanou většinou.

3. Rozhodnutí o poskytnutí půjčky obsahuje:

- a) výši částky, průměrnou splatnost, cenový vzorec, maximální počet tranší, dobu[,] po kterou je finanční pomoc Unie k dispozici, a další podrobná prováděcí pravidla nezbytná pro poskytnutí pomoci;
- b) obecné podmínky týkající se hospodářské politiky, spojené s finanční pomocí Unie, s cílem obnovit zdravou hospodářskou nebo finanční situaci v přijímajícím členském státě a jeho schopnost zajistit si financování na finančních trzích; tyto podmínky vymezí Komise po konzultaci s ECB; a
- c) schválení ozdravného programu připraveného přijímajícím členským státem ke splnění hospodářských podmínek spojených s finanční pomocí Unie.

[...]

5. Komise a přijímající členský stát uzavřou memorandum o porozumění, v němž budou podrobně uvedeny obecné podmínky týkající se hospodářské politiky stanovené Radou. Komise sdělí toto memorandum o porozumění Evropskému parlamentu a Radě.“

Prováděcí rozhodnutí 2011/77/EU

11 Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/77/EU ze dne 7. prosince 2010 o poskytnutí finanční pomoci Unie Irsku (Úř. věst. 2011, L 30, s. 34), ve znění prováděcího rozhodnutí Rady 2011/326/EU ze dne 30. května 2011 (Úř. věst. 2011, L 147, s. 17), (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2011/77“) je založeno zejména na čl. 3 odst. 3 nařízení č. 407/2010. Body 1 až 3 odůvodnění tohoto rozhodnutí zní takto:

„(1) Irsko se v nedávné době ocitlo pod zvyšujícím se tlakem na finančních trzích, který je dán narůstajícími obavami o udržitelnost irských veřejných financí s ohledem na komplexní opatření veřejné podpory pro oslabený finanční sektor. Domácí bankovní systém byl do příliš vysoké míry zapojen do realitních a stavebních projektů a v důsledku kolapsu těchto odvětví utrpěl značné ztráty. Současná hospodářská a bankovní krize má dramatické dopady i na irské veřejné finance, což ještě znásobuje dopad recese. [...] Podpůrná opatření pro bankovní sektor, včetně významných kapitálových injekcí, značně přispěl[a] ke zhoršení stavu veřejných financí. Současné obavy na trhu odrážejí zejména skutečnost, že platební schopnost irského státu a bankovního systému jsou nyní během krize neoddelitelně spjaty; vedly k prudkému nárůstu výnosů irských státních dluhopisů, zatímco domácí bankovní systém je prakticky odříznut od mezinárodního tržního financování.

(2) Z důvodu tohoto vážného hospodářského a finančního narušení způsobeného mimořádnými událostmi, na něž vláda neměla vliv, irské orgány dne 21. listopadu 2010 oficiálně požádaly o finanční pomoc od Evropské unie, členských států, jejichž měnou je euro, a Mezinárodního měnového fondu, která by umožnila návrat hospodářství k udržitelnému růstu, zajištění řádného

fungování bankovního systému a zabezpečení finanční stability v Unii a v eurozóně. Dne 28. listopadu 2010 bylo ve věci souboru komplexních politických opatření na období let 2010–2013 dosaženo dohody na technické úrovni.

- (3) Návrh hospodářského a finančního ozdravného programu [...] předložený Radě a Komisi usiluje o znovuoživení důvěry finančních trhů v irský bankovní sektor a veřejné finance, což by hospodářství umožnilo návrat k udržitelnému růstu. Program obsahuje ke splnění těchto cílů tři hlavní prvky. Zaprvé, strategii pro finanční sektor, která zahrnuje zásadní redukci, oddlužení a reorganizaci bankovního sektoru doplněné o přiměřenou rekapitalizaci v nezbytném rozsahu. [...]"

12 Článek 1 uvedeného rozhodnutí stanoví:

„1. Unie poskytne Irsku půjčku ve výši maximálně 22,5 miliardy [eur] s průměrnou splatností maximálně 7,5 roku.

[...]

4. První splátka bude uvolněna v závislosti na vstupu dohody o půjčce a [memoranda o porozumění o zvláštní ekonomické podmíněnosti uzavřeného mezi Komisí a Irskem] v platnost. Každé další uvolnění půjčky závisí na příznivém čtvrtletním hodnocení toho, jak Irsko dosahuje souladu s obecnými podmínkami hospodářské politiky vymezenými tímto rozhodnutím a memorandumem o porozumění, provedeném Komisí v konzultaci s [Evropskou centrální bankou (ECB)].“

13 Podle článku 3 prováděcího rozhodnutí 2011/77 platí:

„1. Ozdravný hospodářský a finanční program [...] vypracovaný irskými orgány se schvaluje.

2. Každá další splátka se vyplatí na základě uspokojivého plnění programu, který bude zahrnut do programu stability Irska, do národního programu reforem, a zejména specifických podmínek hospodářské politiky stanovených v memorandu o porozumění. Tyto podmínky zahrnují mimo jiné opatření stanovená v odstavcích 4 až 9 tohoto článku.

[...]

4. Opatření stanovená v odstavcích 7, 8 a 9 Irsko přijme před koncem uvedeného roku, přičemž přesné lhůty pro roky 2011–2013 budou stanoveny v memorandu o porozumění. [...]

5. Jak se uvádí v memorandu o porozumění, Irsko za účelem znovunastolení důvěry ve finanční sektor odpovídajícím způsobem rekapitalizuje, urychleně oddluží a řádně restrukturalizuje bankovní systém. V tomto smyslu Irsko vyvine a dohodne s Komisí, ECB a MMF strategii pro budoucí strukturu, fungování a životaschopnost irských úvěrových institucí, která určí, jak zajistit, že budou moci působit bez další státní podpory. [...]

[...]

7. Irsko přijme během roku 2011 tato opatření v souladu s podrobnostmi uvedenými v memorandu o porozumění:

[...]

- g) do konce července 2011 provede rekapitalizaci domácích bank (po odpovídajícím zohlednění očekávaného prodeje majetku Irish Life & Permanent) v souladu se zjištěními obezřetnostních přezkumů likvidity a kapitálové přiměřenosti v roce 2011, jež oznámila irská centrální banka dne 31. března 2011;

[...]“

Irské právo

- 14 Cílem Credit Institutions (Stabilisation) Act 2010 (zákon o stabilizaci úvěrových institucí z roku 2010, dále jen „zákon z roku 2010“) je podle jeho článku 4 mimo jiné:

- „a) řešení vážného a trvajících narušení hospodářství a finančních systémů a vážného a trvajících ohrožení stability některých úvěrových institucí a finančního systému obecně;
- b) provedení reorganizace úvěrových institucí v Irsku za účelem finanční stabilizace těchto úvěrových institucí a jejich restrukturalizace (v souladu s unijními pravidly v oblasti státních podpor) v rámci národního ozdravného plánu na období 2011 až 2014 a programu finanční pomoci [Evropské unie]/MMF Irsku;

[...]“

- 15 Článek 7 tohoto zákona stanoví:

„1) S výhradou odstavců (2) a (4) je ministr oprávněn navrhnout vydání soudního příkazu, kterým může být dané instituci uloženo učinit (ve stanovené lhůtě) určitý krok nebo řadu kroků, jež společně směřují k dosažení stanoveného cíle, nebo se takového kroku či řady kroků (po stanovenou dobu) zdržet, a to včetně jednoho či více následujících kroků, aniž by tím byl omezen obecný dopad výše uvedeného:

- a) aniž by byla dotčena zákonná či smluvní předkupní práva, [...] vydání akcií ve prospěch ministra nebo jiné jím určené osoby za podmínek vymezených ministrem v návrhu soudního příkazu a za cenu jím stanovenou;

[...]

- c) zvýšení schváleného základního kapitálu (včetně vydání nových druhů akcií) dotyčné instituce tak, aby měla možnost vydat akcie ve prospěch ministra nebo jakékoli jiné jím určené osoby;

- d) změna aktu, kterým se zakládá dotyčná instituce, a jejích stanov [...];

[...]

2) Ministr je oprávněn navrhnout vydání soudního příkazu pouze v případě, že má po konzultaci s guvernérem [centrální banky] za to, že je vydání soudního příkazu na základě jeho návrhu nezbytné k dosažení účelu tohoto zákona uvedeného v návrhu na vydání soudního příkazu.

[...]“

16 Článek 9 odst. 1 až 2 uvedeného zákona zní:

„1) Co nejdříve po ukončení postupu podle článku 7 souvisejícího s návrhem soudního příkazu podá ministr u High Court [(Vrchní soud)] návrh na vydání příkazu (v tomto zákoně jako ‚soudní příkaz‘) v řízení, v němž nemusí být slyšena protistrana, ve smyslu uvedeného návrhu.

2) Dojde-li High Court [(Vrchní soud)] při projednávání návrhu *ex parte* podle [odstavce] 1 k závěru, že byly splněny podmínky článku 7 a stanovisko ministra podle uvedeného článku je opodstatněné a není stíženo nesprávným právním posouzením, vydá soudní příkaz ve smyslu příslušného návrhu [...]“

17 Článek 11 zákona z roku 2010 stanoví, že dotyčná instituce nebo některý z jejích společníků může podat u High Court (Vrchní soud) návrh na zrušení soudního příkazu. Tento soud může soudní příkaz zrušit pouze tehdy, pokud má za to, že nebyla splněna některá z podmínek článku 7 tohoto zákona nebo že stanovisko ministra podle čl. 7 odst. 2 je neopodstatněné nebo je stíženo nesprávným právním posouzením.

18 Článek 47 zákona z roku 2010 stanoví, že součástí soudního příkazu je ustanovení, podle něhož může jakoukoli pravomoc příslušející společníkům dotyčné instituce na valné hromadě vykonávat ministr.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

19 Společnost Permanent TSB plc, dříve Irish Life and Permanent plc (dále jen „společnost ILP“) je úvěrová instituce působící v Irsku.

20 Permanent TSB Group Holdings plc, dříve Irish Life and Permanent Group Holdings plc (dále jen „společnost ILPGH“), je společností s ručením omezeným založenou v Irsku. Společnost ILPGH není úvěrovou institucí. V období rozhodném ve věci v původním řízení vlastnila tato společnost veškerý základní kapitál společnosti ILP.

21 Navrhovatelé v původním řízení jsou společníci a akcionáři společnosti ILPGH.

22 Finanční a hospodářská krize, které Irsko čelilo v roce 2008, měla závažné dopady na finanční stabilitu irských bank i tohoto členského státu, protože mezi nimi existovala mimořádně silná vazba, která byla dána relativní velikostí bankovního sektoru ve vztahu k velikosti národního hospodářství, jakož i vysokými zárukami za závazky bank, které Irsko těmto domácím bankám poskytlo v průběhu daného roku.

23 I přes podpůrná opatření, která Irsko přijalo ve prospěch bankovního sektoru, irské banky nadále ztrácely důvěru trhů a finanční situace tohoto členského státu se nadále zhoršovala. Za těchto podmínek vypracovaly irské orgány ozdravný hospodářský a finanční program a dne 21. listopadu 2010 požádaly mimo jiné o finanční pomoc Unie. Irsko se v rámci tohoto programu zavázalo k restrukturalizaci a rekapitalizaci bankovního sektoru.

24 Prováděcím rozhodnutím 2011/77 Rada uvedený program schválila a poskytla tomuto členskému státu finanční pomoc Unie na základě evropského mechanismu finanční stabilizace zavedeného nařízením č. 407/2010. Dne 16. prosince 2010 Irsko a Komise uzavřely na základě čl. 1 odst. 4 tohoto rozhodnutí memorandum o porozumění (dále jen „memorandum o porozumění“). Podle závazků přijatých v rámci tohoto memoranda, jakož i čl. 3 odst. 4, 5 a 7 písm. g) uvedeného rozhodnutí měl tento členský stát provést do konce července 2011 rekapitalizaci domácích bank, a to v souladu s výsledky obzřetnostních přezkumů kapitálové přiměřenosti a likvidity, jež oznámila Central Bank of Ireland (irská centrální banka).

- 25 Irská centrální banka oznámila výsledky svých přezkumů dne 31. března 2011. Na základě těchto výsledků nařídil guvernér irské centrální banky rozhodnutím přijatým téhož dne společnosti ILP, aby získala další kapitál ve výši 4 miliardy eur.
- 26 V červenci 2011 předložil ministr akcionářům společnosti ILPGH návrh, jehož cílem bylo rekapitalizaci společnosti ILP ulehčit mimo jiné prostřednictvím vkladu ve výši 2,7 miliardy eur. Mimořádná valná hromada společnosti ILPGH, která se konala dne 20. července 2011, tento návrh odmítla a pověřila představenstvo této společnosti, aby prozkoumalo jiné možnosti rekapitalizace a za tímto účelem požádalo o prodloužení lhůty k rekapitalizaci stanovené v prováděcím rozhodnutí 2011/77.
- 27 Za účelem rekapitalizace společnosti ILP připravil ministr podle článků 7 a 9 zákona z roku 2010 návrh soudního příkazu, který předložil High Court (Vrchní soud). Tento soud vydal soudní příkaz v navrhovaném znění, přičemž společnosti ILPGH uložil, aby výměnou za vklad ve výši 2,7 miliardy eur vydala ve prospěch ministra nové akcie za jím stanovenou cenu, tedy cenu o 10 % nižší, než byla průměrná tržní hodnota ke dni 23. června 2011. Ministr tak bez rozhodnutí valné hromady akcionářů společnosti ILPGH získal 99,2 % akcií této společnosti. Kromě toho bylo rozhodnuto o stažení těchto akcií z irské a londýnské burzy cenných papírů.
- 28 Navrhovatelé v původním řízení podali na základě článku 11 zákona z roku 2010 u zmíněného soudu návrh na zrušení soudního příkazu. V řízení před High Court (Vrchní soud) tvrdili, že zvýšení základního kapitálu v důsledku uvedeného příkazu je v rozporu s články 8, 25 a 29 druhé směrnice, jelikož k němu došlo bez souhlasu valné hromady společnosti ILPGH.
- 29 Ministr i společnosti ILPGH a ILP tuto argumentaci odmítli, a to na základě směrnice 2001/24, nařízení č. 407/2010, prováděcího rozhodnutí 2011/77, článků 49, 65, 107, 119, 120 a 126 SFEU a ustanovení hlavy VIII části III této Smlouvy. Tato ustanovení unijního práva podle nich Irsku umožnila, aby přijalo opatření nezbytná k ochraně integrity svého finančního systému bez ohledu na ustanovení druhé směrnice. Tento členský stát byl na základě svých povinností plynoucích z hlavy VIII části III uvedené Smlouvy, a zejména jejích článků 119 a 120 dokonce povinen tato opatření přijmout, aby tak zajistil bezpečnost instituce, která má pro Irsko a Unii systémový význam.
- 30 Předkládající soud dospěl k závěru, že poté, co mimořádná valná hromada společnosti ILPGH odmítla dne 20. července 2011 ministrův návrh rekapitalizace, by společnost ILP pravděpodobně nebyla schopna získat požadovaný kapitál ve výši 4 miliardy eur ani od soukromých investorů ani od stávajících akcionářů. Tento soud se domnívá, že neprovedení rekapitalizace ve lhůtě stanovené prováděcím rozhodnutím 2011/77 by vedlo k úpadku společnosti ILP, a to v důsledku několika možných scénářů, jako je hromadný výběr vkladů u společnosti ILP, výzva ke splacení různých dluhopisů nebo ukončení financování v rámci programu nouzové likviditní pomoci nebo kombinace některých, či dokonce všech těchto možností.
- 31 Předkládající soud má dále za to, že úpadek společnosti ILP by nevedl pouze k úplné ztrátě hodnoty akcií pro akcionáře, ale měl by vážné důsledky i pro Irsko. V tomto ohledu poukazuje zejména na možnost hromadného výběru vkladů od domácích bank, následné uplatnění práv ze záruky, kterou poskytl společnosti ILP irský stát, jakož i na možnost úplného či částečného ukončení financování tohoto státu v rámci ozdravného hospodářského a finančního programu kvůli nesplnění jeho podmínek. Tyto důsledky pro Irsko by podle předkládajícího soudu pravděpodobně zvýšily ohrožení finanční stability jiných členských států i Unie.
- 32 Za těchto okolností se High Court (Vrchní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„S ohledem na

i) [druhou směrnicí];

- ii) směrnici [2001/24];
  - iii) povinnosti irského státu podle Smlouvy o [FEU], a zejména článků 49, 65, 107, 120 a hlavy VIII části III této Smlouvy;
  - iv) povinnosti irského státu v rámci programu finanční pomoci Evropské unie a MMF;
  - v) ustanovení prováděcího rozhodnutí Rady 2011/77 přijatého na základě nařízení č. 407/2010,
- 1) Brání druhá směrnice za všech okolností, včetně okolností projednávané věci, vydání soudního příkazu podle článku 9 zákona z roku 2010 na základě stanoviska ministra, podle něhož je soudní příkaz nezbytný, je-li jeho důsledkem zvýšení základního kapitálu společnosti bez souhlasu valné hromady, přidělení nových akcií bez jejich přednostního nabídnutí stávajícím akcionářům a bez souhlasu valné hromady, snížení jmenovité hodnoty akcií společnosti bez souhlasu valné hromady, a za tímto účelem změna aktu, kterým se společnost zakládá, a jejích stanov rovněž bez souhlasu valné hromady?
  - 2) Vydal High Court [(Vrchní soud)] soudní příkaz podle článku 9 zákona z roku 2010 vůči společnostem ILPGH a ILP v rozporu s unijním právem?“

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení a návrhu na provedení důkazů

- 33 Poté, co generální advokát přednesl své stanovisko, podal P. Skoczylas dne 25. srpna 2016 návrh na znovuotevření ústní části řízení podle článku 83 jednacího řádu Soudního dvora. Scotchstone podala dopisem došlým kanceláři Soudního dvora téhož dne obdobný návrh a návrh na provedení důkazů na základě článku 64 jednacího řádu Soudního dvora.
- 34 Tito navrhovatelé v původním řízení na podporu svých návrhů v podstatě tvrdí, že se zúčastněnými nebyl projednán rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další (C-526/14, EU:C:2016:570), ani okolnosti, kterými se věc, v níž byl vydán uvedený rozsudek, odlišuje od věci v původním řízení.
- 35 V dopise došlém kanceláři Soudního dvora dne 6. září 2016 Scotchstone doplnila odůvodnění svého návrhu na znovuotevření ústní části řízení a poukázala na rozhodnutí Komise ze dne 30. srpna 2016, v němž bylo konstatováno, že daňová zvýhodnění ve výši 13 miliard eur, jež poskytlo Irsko společnosti Apple v letech 2003 až 2014, nebyla v souladu s unijními pravidly v oblasti státních podpor. Scotchstone se s ohledem na uvedené rozhodnutí domnívá, že Irsko mělo v době rozhodné ve věci v původním řízení k nápravě vážného narušení svého hospodářství jiné finanční zdroje než ty plynoucí z finanční pomoci Unie. Uvedený členský stát měl díky těmto dalším finančním zdrojům možnost rekapitalizovat společnost ILP se souhlasem valné hromady společnosti ILPGH a v souladu s ustanoveními druhé směrnice.
- 36 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 83 svého jednacího řádu, zejména pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že má být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.
- 37 Podle čl. 64 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora platí, že Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta určí usnesením dokazované skutečnosti a vhodné důkazní prostředky.
- 38 V projednávaném případě má Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že má všechny poznatky nezbytné pro rozhodnutí o předběžné otázce, která mu byla předložena, a že tuto otázku není třeba posuzovat z hlediska argumentu, který před ním nebyl projednán.

39 Návrhy P. Skoczylase a Scotchstone je tudíž třeba zamítnout.

K předběžným otázkám

- 40 Úvodem je třeba uvést, že ačkoliv z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že se týká výkladu čl. 8 odst. 1 a článků 25 a 29 druhé směrnice, na základě informací uvedených v této žádosti nelze seznat jiná ustanovení unijního práva, která by podle předkládajícího soudu mohla bránit takovému opatření, jako je předmětný soudní příkaz.
- 41 Článek 8 druhé směrnice zakazuje, aby byly akcie a podíly vydávány za hodnotu nižší, než je jejich jmenovitá hodnota, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu, než je jejich účetní hodnota. Článek 25 této směrnice stanoví, že o každém zvýšení základního kapitálu společnosti v zásadě musí rozhodnout její valná hromada. Článek 29 uvedené směrnice v podstatě stanoví, že v případě takového zvyšování základního kapitálu musí být akcie přednostně nabídnuty stávajícím akcionářům.
- 42 Pokud jde o soudní příkaz, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že jeho důsledkem bylo vydání akcií společnosti ILPGH za nižší hodnotu, než byla jejich jmenovitá hodnota, a zvýšení základního kapitálu této společnosti spojené s vyloučením práva na přednostní úpis akcií bez souhlasu valné hromady této společnosti. Je tedy nesporné, že požadavky uvedené v předchozím bodě v projednávaném případě nebyly uplatněny.
- 43 Obě položené otázky, které je třeba posoudit společně, musí být za těchto podmínek chápány v tom smyslu, že předkládající soud se v podstatě táže na to, zda musí být čl. 8 odst. 1 a články 25 a 29 druhé směrnice vykládány v tom smyslu, že brání takovému opatření, jako je soudní příkaz, o který se jedná v původním řízení, jež je přijato ve stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému členského státu, které ohrožuje finanční stabilitu Unie, a jehož důsledkem je zvýšení základního kapitálu akciové společnosti bez souhlasu její valné hromady na základě vydání nových akcií za nižší hodnotu, než je jejich jmenovitá hodnota, a bez práva stávajících akcionářů na přednostní úpis.
- 44 Z informací poskytnutých předkládajícím soudem v tomto ohledu vyplývá, že soudní příkaz byl vydán v kontextu finanční a hospodářské krize, v jejímž důsledku poskytlo Irsko v roce 2008 domácím bankám, které byly touto krizí dotčeny, vysoké záruky, a na konci roku 2010, kdy se finanční situace těchto bank i nadále zhoršovala a ohrožovala i finanční stabilitu tohoto členského státu, požádalo o finanční pomoc Unie s tím, že se zavázalo k restrukturalizaci a rekapitalizaci vnitrostátního bankovního sektoru.
- 45 Vzhledem k tomu, že sama společnost ILP nebyla schopna takovou rekapitalizaci, s jakou do konce července 2011 počítalo zejména memorandum o porozumění, provést, podle předkládajícího soudu byl za daného stavu vážného narušení národního hospodářství nezbytný zásah irského státu, aby se zabránilo úpadku této společnosti, který by ohrozil finanční stabilitu tohoto členského státu i jiných členských států a Unie.
- 46 Rekapitalizaci domácích bank včetně společnosti ILP ke dni 31. července 2011 stanovil i čl. 1 odst. 4 a čl. 3 odst. 2, 4, 5 a 7 písm. g) prováděcího rozhodnutí 2011/77 jakožto podmínku výplaty finanční pomoci Unie Irsku. Tato finanční pomoc představuje podle bodů 4 a 5 odůvodnění, jakož i článku 1 nařízení č. 407/2010 – které bylo samo přijato na základě čl. 122 odst. 2 SFEU, jehož cílem je zejména vypořádání se s „mimořádnými událostmi“ – urychlené řešení, které má zachovat finanční stabilitu Unie.
- 47 Je pravda, že soudní příkaz stanovil, že za účelem rekapitalizace společnosti ILP má dojít ke zvýšení základního kapitálu společnosti ILPGH. Článek 3 odst. 7 písm. g) prováděcího rozhodnutí 2011/77 však počítá s rekapitalizací domácích bank, mezi něž patří i společnost ILP, aniž upřesňuje způsoby,

kteř je třeba za tímto účelem použít. Irské orgány tudíž nebyly povinny poskytnout vklad přímo do základního kapitálu společnosti ILP, ale mohly zmíněnou rekapitalizaci provést prostřednictvím zvýšení základního kapitálu společnosti ILPGH.

- 48 Jak bylo kromě toho uvedeno v bodech 30 a 31 tohoto rozsudku, předkládající soud dospěl na základě poměření dotčených zájmů k závěru, že soudní příkaz byl poté, co mimořádná valná hromada společnosti ILPGH, která se konala dne 20. července 2011, odmítla ministrův návrh rekapitalizace, jediným způsobem, jak ve lhůtě stanovené prováděcím rozhodnutím 2011/77 zajistit rekapitalizaci společnosti ILP, která byla nutná k tomu, aby se zabránilo úpadku této finanční instituce a předešlo se tak vážnému ohrožení finanční stability Unie.
- 49 Cílem druhé směrnice je podle bodu 2 jejího odůvodnění minimální míra rovnocennosti ochrany akcionářů a věřitelů akciových společností. Jak v této souvislosti uvedly ve svých vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru společnosti ILPGH a ILP a Irsko, opatření upravená touto směrnicí, která souvisejí se zakládáním a udržováním společností a zvyšováním a snižováním jejich základního kapitálu, zajišťují uvedenou ochranu před akty orgánů zmíněných společností, a týkají se tak jejich běžného fungování (obdobně viz rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, body 86 a 87).
- 50 Jak ovšem plyne z bodů 44 až 48 tohoto rozsudku, soudní příkaz není akt přijatý orgánem akciové společnosti v rámci jejího běžného fungování, nýbrž mimořádným opatřením vnitrostátních orgánů, které má prostřednictvím zvýšení základního kapitálu zabránit úpadku takové společnosti, který by podle předkládajícího soudu ohrozil finanční stabilitu Unie. Ochrana, kterou druhá směrnice poskytuje akcionářům a věřitelům akciové společnosti, pokud jde o její základní kapitál, se přitom na takové vnitrostátní opatření, které bylo přijato ve stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému členského státu a jehož cílem je náprava systémového ohrožení finanční stability Unie, které je důsledkem nedostatku vlastních finančních prostředků dotyčné společnosti, nevztahuje.
- 51 Ustanovení druhé směrnice tedy nebrání takovému mimořádnému opatření týkajícímu se základního kapitálu akciové společnosti, jako je předmětný soudní příkaz, které za účelem prevence systémového rizika a zajištění finanční stability Unie vydaly vnitrostátní orgány ve stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému členského státu bez schválení valné hromady této společnosti (obdobně viz rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, body 88 až 90).
- 52 Okolnost, že soudní příkaz by mohl být kvalifikován nikoliv jako „soudní opatření“, ale jako „prozatímní správní rozhodnutí“ – jak tvrdí navrhovatelé v původním řízení – nemůže tento závěr zpochybnit. Ze dvou předcházejících bodů totiž vyplývá, že druhá směrnice za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, přijetí takového opatření, jako je soudní příkaz, nebrání bez ohledu na povahu vnitrostátního orgánu, který tento příkaz vydal.
- 53 Na rozdíl od tvrzení navrhovatelů v původním řízení výše uvedený výklad nikterak neodporuje výkladu, který Soudní dvůr provedl v rozsudku ze dne 12. března 1996, Pafitis a další (C-441/93, EU:C:1996:92). Skutečnosti uvedené v bodech 44 až 48 tohoto rozsudku totiž situaci ve věci v původním řízení od věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 12. března 1996, Pafitis a další (C-441/93, EU:C:1996:92), a v níž se jednalo o platební neschopnost jediné banky, odlišují. Ačkoliv Soudní dvůr rozhodl, že se druhá směrnice i nadále použije na „běžný reorganizační režim“ (rozsudek ze dne 12. března 1996, Pafitis a další, C-441/93, EU:C:1996:92, bod 57), k takovým mimořádným reorganizačním opatřením, jako je soudní příkaz, který má ve stavu vážného narušení národního hospodářství a finančního systému členského státu zabránit úpadku banky s cílem zachovat finanční stabilitu Unie, se Soudní dvůr – jak uvedl generální advokát v bodě 45 svého stanoviska – nevyjádřil.

- 54 Jak kromě toho ve vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru uvedly společnosti ILPGH a ILP a Irsko, vnitrostátní opatření zpochybněná ve věci Pafitis a další (C-441/93, EU:C:1996:92) byla přijata v období let 1986–1990 a Soudní dvůr vydal předmětný rozsudek dne 12. března 1996, tedy notnou dobu před začátkem třetí fáze vytváření Evropské měnové unie, jejíž součástí bylo zavedení eura, zavedení Eurosystemu a související změny unijních Smluv. Ačkoli existuje jasný veřejný zájem na tom, aby byla v celé Unii zajištěna silná a důsledná ochrana akcionářů a věřitelů, tento zájem nemůže vždy převažovat nad veřejným zájmem spočívajícím v zajištění stability finančního systému zavedeného těmito změnami (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, bod 91).
- 55 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 8 odst. 1 a články 25 a 29 druhé směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takovému opatření, jako je soudní příkaz, o který se jedná v původním řízení, jež je přijato ve stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému členského státu, které ohrožuje finanční stabilitu Unie, a jehož důsledkem je zvýšení základního kapitálu akciové společnosti bez souhlasu její valné hromady na základě vydání nových akcií za nižší hodnotu, než je jejich jmenovitá hodnota, a bez práva stávajících akcionářů na přednostní úpis.

K nákladům řízení

- 56 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 8 odst. 1 a články 25 a 29 druhé směrnice Rady 77/91/EHS ze dne 13. prosince 1976 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. [54 druhého pododstavce SFEU] při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takovému opatření, jako je soudní příkaz, o který se jedná v původním řízení, jež je přijato ve stavu vážného narušení hospodářství a finančního systému členského státu, které ohrožuje finanční stabilitu Unie, a jehož důsledkem je zvýšení základního kapitálu akciové společnosti bez souhlasu její valné hromady na základě vydání nových akcií za nižší hodnotu, než je jejich jmenovitá hodnota, a bez práva stávajících akcionářů na přednostní úpis.

Podpisy.